

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

- **Vedem imagini care nu mai sînt...**
- **Noi și ceilalți**
- **Ciudatul dineu al unei doamne**
- **Pagina de umor**

Mirela Ghițescu, așa cum o vom vedea în coproducția „Cintecel mării”, alături de Natalia Fateeva și Dan Spătaru

Foto : G. Cesnokov

Căutarea civilizațiilor exogene

● **Operația Griff**

ANUL XXVI
3 APRILIE 1970
(1307)

Orice om sănătos se privește aproape în permanență cu ochii altora. Și o face nu numai în stare de veghe ci și în somn. Japonezii, de pildă, socotesc poziția omului în somn ca un important indiciu al gradului său de civilizație și se educă în acest sens încă din copilărie, mai cu seamă femeile.

Ba soțul are chiar dreptul să divorțeze dacă consoarta sa nu doarme într-o poziție estetică. Femeia japoneză este, de aceea, silită să se controleze în orice clipă, cu alte cuvinte să se privească permanent cu ochii bărbatului.

Documentar

NOI ȘI CEILALȚI

Exemplul de mai sus este, firește, un caz mai mult sau mai puțin particular. Totuși mulți psihologi afirmă că omul se privește numai cu ochii semenilor săi, fără să fie conștient de acest lucru, că subconștientul său este saturat de ideile altora. Prin urmare, omul și-a făcut un instinct din a se privi cu ochii altora.

Totul începe din clipa când copilul devine pentru prima oară conștient, mai exact, când simte că este privit de cei din jur. Cu alte cuvinte începe cu conștiința unei prezențe exterioare și sfârșește cu aceea a unei prezențe interioare.

Să luăm pentru câteva clipe în considerare tabloul imaginat al holului unei biblioteci în care câțiva cititori au ieșit să se dezmoștească. Efectele cele mai bune le-ar avea în această situație câteva mișcări de înviorare. Dar cu ce ochi ar fi privit îndrăznețul care ar avea o asemenea inițiativă! În bibliotecă, se știe, nu se face sport. Și nimănui nu-l trece prin cap o asemenea idee; ea e oprită la timp, în pragul conștiinței. V-ați întrebat, însă, vreodată de ce se întâmplă așa și nu altfel? Pe cine ar deranja amatorul de sport? Pe nimeni, firește. Acționează însă o forță invincibilă care îi încâtușează pe toți oamenii deopotrivă, determinându-i să se abțină de la lucruri care ar putea stârni uimirea celor din jur.

În același fel, dacă cineva se duce, să zicem, la strand într-o zi nu prea călduroasă și nu simte nevoia să facă baie, rămânând îmbrăcat în mijlocul mulțimii desbrăcate, începe să se considere ridicol, ceea ce corespunde și cu părerea celor din jur despre persoana sa, iar dacă ar continua să reziste, ceilalți și-ar imagina că ascunde cine știe ce defecte.

Și iată și reversul situației. Cineva se află pe plajă în costum de baie, ca toți cei din jurul său. La un moment dat se ridică, face câțiva pași și se îndepărtează de mulțime. În clipa când își dă seama de situație, se simte dintr-odată jenat. E firesc, a depășit un hotar care deși nu-i trasat de nimeni e totuși o realitate. Iar raționamentul următor i se impune de la sine: deși în locul cu pricina nu există nimeni îmbrăcat, totuși nu există nici oameni dezbrăcați.

Dimineața sau seara întâlnim uneori pe străzi tineri sau vîrstnici alergînd în ținută sportivă. O seamă de privitori sînt șocați de priveliște. Alergătorii știu acest lucru și de aceea pe fețele lor se citește o anume închistare. Ei trebuie să învingă o tensiune psihică suplimentară.

● De ce sîntem timizi?

Conștiința prezenței altor oameni — și nu numai a prezenței, ci și a exigențelor lor — ne menține în permanent echilibru cu universul inconjurător; absența conștiinței, dimpotrivă, poate avea consecințe grave. Exigențe din exterior limitează și în același timp dirijează astfel comportarea noastră. În societate, această noțiune este sinonimă cu anume norme, limite. Mai exact aceste norme sînt numai „scheletul” exigențelor, întrucît ceea ce ar trebui să-l îmbrace nu se încadrează în niciun fel de limite... Se pare că în virtutea acestui mecanism unii oameni apar în ochii semenilor lor drept excentrici, ciudați.

Sociologii folosesc adesea noțiunea de rol. Dar nu în sensul pe care i-l atribuie actorii și nu ca o înșiruire de merite istorice, deși pe undeva aceste sensuri se intersectează. Ei exprimă prin acest cuvînt cuprinzător natura raporturilor dintre oameni în limite foarte largi, de la trecătoarele contacte cotidiene pînă în cele mai înalte sfere spirituale. În orice raporturi oamenii interpretează cu voce sau fără voce anumite roluri; însăși personalitatea umană poate fi privită din acest punct de vedere ca o colecție de roluri.

Omul obișnuit își interpretează rolul răspunzînd la o seamă de exigențe ale celorlalți oameni. Rolul învățătorului decurge din ceea ce se așteaptă de la el într-o situație sau alta. Rolul tatălui este ceea ce se așteaptă de la orice tată.

Înrădăcinindu-se puternic în subconștientul nostru, aceste exigențe ne impun, cum am văzut, o anume comportare. Omul începe să-și ceară lui însuși ceea ce îi cer semenii săi. Poate că de aceea avem, în genere, și tendința de a ne apropia cu precădere de cei care ne aprobă, ne prețuiesc. E de ajuns ca un ins impresionabil și ușor sugestionabil să fie calificat drept ticălos, ca el să se simtă într-adevăr un ticălos și să se comporte ca atare. O dată intrat în rol omul scapă greu de el; numai actorii izbutesc.

Se poate afirma, de aceea, că omul glindește și simte după modelul: „eu, văzut de ceilalți”. Dar de ce li se întâmplă atît de des multor oameni să se simtă stînjeșiți în simțetea altor oameni față de care nu au nimic de ascuns? Din pricină, oare, că fiecare se teme în subconștient că nu va fi aprobat de cei din jur? Acești oameni își transmit pur și simplu stinghereala unuia și fiecare sieși, prin intermediul celui alt.

În această ordine de idei, cunoscutul psiholog sovietic Vladimir Levi relatează între altele, într-un recent articol despre corespondența sa cu niște tineri timizi. Consecința directă a celor de mai sus, timiditatea este pentru tineri o chinuitoare enigmă: de ce nu pot să-și înfrîngă roșeața, teama, stinghereala? Forța pe care o exercită privirea unora asupra nervilor și trupului altora este pentru ei de neînțeles. Sub priviri străine acești tineri roșesc, se încovoie, fac mișcări ciudate, caraghioase, își pierd memoria etc. Timidului i se pare că nu știe să vorbească ca alții, să stea corect la masă, nici mersul nu-l are ca al celorlalți... iar un mecanism perfid îi transformă aceste temeri în obsesie. Cele mai mari suferințe i le prilejuiește însă convingerea fermă că toți cei din jur îi știu chinurile, neputința și îl compătimesc înțelegători sau, dimpotrivă, rîd de el.

Iată un fragment dintr-o scrisoare adresată psihologului amintit care ilustrează cele de mai sus. „M-am hotărît foarte greu să vă scriu. Luam totul în mîină, dar îl puneam imediat la loc. Îmi spuneam: poate-mi trece, poate mi s-a părut numai! În ultimul timp însă situația a devenit nesuportabilă și m-am hotărît definitiv să vă scriu... Acum mi-e totuna.

...Traiul printre oameni este pentru mine o povară. La simpla vedere a celorlalți mi se face instantaneu teamă de ei. Nu mă simt în stare nici să vorbesc cu ei pentru că, pe deasupra, mai sufăr și de o altă boală: roșesc de la primul cuvînt pe care îl scot. Pe stradă mă simt dezorientat și timorat. Tot mi se pare că lumea se uită numai la mine. Nesiguranța mea merge atît de departe, încît am început să evit să mai ies în stradă. Nu am nici un prieten, mi-e teamă de cel de o vîrstă cu mine.

...Vă rog din suflet să mă sfătuiți ce să fac; poate că mi-ar fi de folos cîteva ședințe de autosugestie?! Dacă ați vrea să-mi indicați cîteva formule speciale de autosugestie și de cîte ori să le repet, aș face-o conștiincios. Mi-aș consacra acestor exerciții și cîte cinci ore pe zi, numai să știu sigur de izbindă...”.

Darwin povestea și el că o fată care roșea tare i-a mărturisit că în asemenea clipe nu mai știa ce spune. Întrebată dacă nu cumva aceste stări se

trag din împovărația conștiinței că oamenii îi văd stinghereala, ea a răspuns că nu acesta este motivul principal, căci uneori i se întâmplă să roșescă și la cîte un gînd, chiar dacă nu are pe nimeni prin preajmă.

Timiditatea nu se formează, ci apare pe neașteptate. Uneori e pricinuită de vreun defect exterior. Dar de cele mai multe ori nu are vreo cauză. Unii o „dobîndesc” în copilărie, alții la maturitate sau în tinerețe. Într-un tîrziu ea dispăre. Într-adevăr, bătrîni timizi nu prea există. La indivizii timizi auto-aprecierea spontană prin prisma altora coboară brusc pînă la limita cea mai de jos. E ca și cum un „eu” interior le-ar repeta la infinit: „sînt prost, sînt urît”. Iar acest lucru are darul să-i inhibe. În sfîrșit, timiditatea poate fi cea dintîi manifestare involuntară a nevoii omului de a fi în asentimentul celorlalți.

V. Levi dădea în articolul amintit și cîteva sfaturi pentru cei ce suferă de o timiditate excesivă. În primul rînd el le recomandă să-și impună o concep-

parte timpul, socotesc ei, cînd se vor tipări cărți cu titluri ca „Cibernetica geloziei” sau „Teoria sistemelor neliniare ale orgoliului”. Dar și pînă atunci știința se „furișează” încet, pe nesimțite spre rădăcinile sufletului omenesc.

Așadar despre gelozie, așa cum e văzută ea astăzi de specialiști.

O întâlnim și în lumea necuvîntătoarelor. Toate animalele, păsările, insectele cunosc gelozia: femele și masculii deopotrivă. Cel care este gelos este în același timp și activ: masculul, de pildă, îl alungă din preajma femelei pe toți posibii rivali. În același timp, rivalitatea animalelor este oarbă. Peștele mascul își apără obiectul pasiunii atacînd pînă și o bucată de lemn pe care o ia drept adversar. De multe ori, animalele geloase atacă chiar omul.

Dar omul este făptura cea mai geloasă, indiferent dacă este bărbat sau femeie. O seamă de clinicieni vorbesc chiar despre existența unui centru special al geloziei, situat undeva în centrul subcortical al creierului unde se află destul de des leziuni datorate unor boli însoțite de obicei de crize de gelozie. O dovadă a caracterului biologic al geloziei umane e și faptul că în criza de gelozie omul își pierde ușor simțul realității.

S-a mai constatat și o strînsă legătură între această manifestare și consumul de alcool. De asemenea, geloși patologici sînt mai ales bărbații.

Pe de altă parte, însă, fenomenul geloziei atestă o mare nestatornicie și dependență de anumite influențe social-culturale, încît uneori anulează orice concluzii biologice pripite. În triburile care trăiesc și azi în matriarhat sînt mai cu seamă geloase femeile. După cum există triburi în care gelozia este inexistentă.

Psihologul sovietic citat mai sus a avansat o interesantă concepție despre gelozie. După părerea lui, această manifestare relevă în primul rînd o teamă de comparație. Nu e ușor să accepți, spune Vladimir Levi, că altul se situează pe o treaptă mai înaltă. În această privință gelozia din dragoste nu se deosebește prea mult de strategia concurenței. În operele lui Cernișevski dragostea altruistă respinge gelozia. Mai exact, nu o respinge, ci nu o cunoaște. Dar dacă gelozia este un inamic pe care nu e greu să-l judeci, în schimb e foarte greu să-l înfrunți. Pușkin, care a înțeles atît de bine sufletul lui Otello, era el însuși chinat de gelozie.

Și totuși omul nu e dezarmat în fața geloziei. El are într-insul tăria de a se împotrivi unei forțe oarbe care îl stăpînește în anumite momente și chiar dacă nu izbutește să o nimicească, o poate cel puțin ține în frîu. Oricine se poate ridica deasupra propriei sale ființe, și merită să încerce să facă cît mai des acest lucru.

— De ce nu pot să-mi înfrîng roșeața? De ce sînt stingheră printre oameni?

ție mai realistă asupra raporturilor dintre oameni, să-și spună mereu că de cele mai multe ori omul exagerează atenția pe care i-o arată cei din jurul său.

O a doua recomandare importantă se referă la un așa-numit autoantrenament. Controlîndu-se mereu, oricine poate obține în orice împrejurare o respirație calmă, relaxarea mușchilor, îndeosebi a mușchilor feței și prin aceasta un zîmbet degajat. Cînd impulsurile pornite din încordarea mușchilor încetează să mai „prezeze” creierul, chinuitoarea stinghereală face loc unei senzații de eliberare.

● De ce sîntem geloși?

Pînă aici a fost vorba exclusiv de timiditate. Dar cum în psihologie nu există probleme izolate, să urmărim în continuare această trăsătură alături de o alta, gelozia, pentru ca din confruntarea lor să le evidențiem mai bine pe fiecare în parte. Gelozia este agresivă, timiditatea apatică. Atît una cît și cealaltă se situează la limita dintre social și biologic. Specialiștii își pun astăzi mari speranțe în psihologia socială, psihofiziologie și matematică. Nu e de-

documenta.

documentar docum.

mentar documentar du

documentar document.

mentar documentar docu

ar documentar documentar

umentar documentar docu

ar documentar documentar

umentar documentar docu

ar documentar documentar

umentar documentar docu

ar documentar documentar

umentar documentar docu

ar documentar documentar

umentar documentar docu

ar documentar documentar

umentar documentar docu

ar documentar documentar

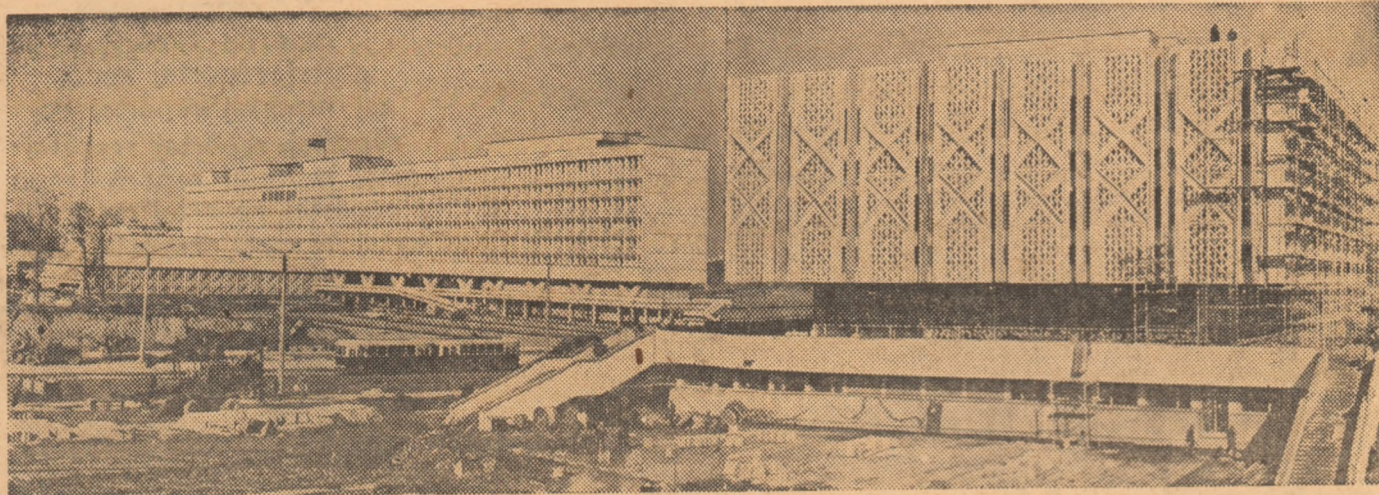
umentar documentar docu

ar documentar documentar

umentar documentar docu

ar documentar documentar

La 22 aprilie va fi inaugurată noua clădire (dreapta) a Muzeului Central „V. I. Lenin” din Taşkent
Foto: A. Varfoloteev (APN)

ȘANTIERE NAVALE

De ce 150000 de tone

Strămoșul petrolierelor-gigant din zilele noastre s-a născut în 1882. Se numea „Spasitel”, a fost lansat în apele Mării Caspice și este recunoscut ca primul petrolier din lume cu schelet de oțel. Caracteristicile esențiale ale construcției sale au rămas aproape neschimbate până astăzi. Dar făuritorii lui „Spasitel” nu bănuiau, evident, că în mai puțin de un secol urmașii săi îl vor întrece de zeci de ori în mărime. Strămoșul lua la bord 670 tone de produse petroliere, un urmaș de-al lui, aflat în clipa de față în construcție la șantierele navale din Leningrad, va avea o capacitate de circa 150 000 tone de țiței. Proiectanții l-au numit convențional „Mir”.

Petrolierul-gigant în construcție la Leningrad va avea un deplasament de 180 000 de tone, o capacitate de încărcare de 150 000 de tone, 290 metri lungime, 45 metri lățime, iar înălțimea bordului liber 8 metri. Și pentru că dimensiunile sale să ne fie și mai limpezi, să facem apel la o comparație. Pe puntea superioară ar putea să încapă bine patru terenuri de hochei de 65 x 30 metri și ar rămâne loc și pentru tribune cu o capacitate de câteva mii de spectatori.

De altfel „gigantomania” constructorilor navali de astăzi, este bine cunoscută. Am mai amintit-o și cu alte prilejuri. Explicația tendinței este simplă: cu cât o navă încarcă o cantitate mai mare de țiței sau produse petroliere, cu atât transportul lor revine mai ieftin. Transportul unei tone de țiței cu un petrolier obișnuit de pe țărmul Mării Negre până într-un port italian, de pildă, costă 1 rublă 56 de copeici, în timp ce o navă de tipul „Mir” i-ar reduce costul la numai 99 de copeici. Cel dintâi poate transporta într-un an, circulând regulat pe această linie, 1 597 000 tone, cel de-al doilea, 4 318 000 tone. E o deosebire esențială.

Pentru a asigura o desăvârșită securitate petrolierelor de tipul „Mir”, constructorii le vor utiliza cu un complex special de navigație al cărui nucleu va fi alcătuit dintr-o mașină de calculat, un compas giroscopic și radiolocatoare moderne. Dispozitive automate și semi-automate îi vor ajuta pe căpitani să ocolească navele întâlnite în cale, vor comunica coordonatele și vor rezolva o

sumedenie de alte probleme de navigație. În larg, comanda navei va putea fi încredințată unui cîrmaci automat care o va menține pe direcție mai bine decît orice marinar încercat. De la puntea de comandă pînă la etravă e o distanță de aproape 250 de metri. Pentru a realiza o mai bună vizibilitate navele de tip „Mir” vor fi înzestrate cu instalații de televiziune, cu camera pe arborele trinchet și ecranul în timonerie.

Construcția petrolierului „Mir” a ridicat în fața proiectanților și tehnicienilor o sumedenie de probleme între care și aceea a tonajului. De ce să se rezume el, de pildă, la 150 000 și să nu ajungă la 200 000 de tone? Soluția amintită a fost adoptată pentru că porturile pe care vasul le va vizita nu îngăduie un pescaj mai mare de 17 metri și pentru că ieșirea din apele Mării Negre, unde va încărca „Mir”, este primejdioasă pentru navele prea mari.

INSTALAȚII

Pentru ca să nu se mai desfunde străzile

O echipă de la telefoane desface asfaltul, sapă un șanț, instalează niște fire noi, umple șanțul și pleacă. Peste câteva săptămîni apar niște muncitori de la întreprinderea comunală și povestea se repetă, cu deosebirea că de data aceasta trebuie etanșezată o conductă de apă. Care orășean nu se izbește și nu se indignează de asemenea imagini ce presupun o muncă dublă și triplă, îngreunarea circulației pentru pietoni și vehicule, stricarea pavaului. Dar trebuie neaparat să se întimplă așa? Pînă de curînd, specialiștii erau resemnați: situația se regăsea în toate țările. Revistele de specialitate menționau chiar că repararea și refacerea diverselor conducte de alimentare (cu apă, gaze, electricitate) provoacă un adevărat haos în circulație. S-a calculat că la New York se desfundă străzile de circa două milioane de ori pe an pentru a efectua astfel de lucrări subterane.

Refuzînd să mai accepte această „catastrofă naturală”, constructorii moscoviți au elaborat un colector din beton rezistent, de formă pătrată (uneori rotundă) cu înălțimea de 2 m și lățimea tot de 2 m. Este de fapt un tunel în care se instalează cablurile electrice și de telecomunicații, conductele de apă potabilă și de termoficare. Din motive de securitate, conductele de gaze și de apă reziduală sînt exilate deocamdată din tunel. Instalarea colectoarelor are loc fie sub pămînt, eventualitate în care se apelează la experiența constructorilor de metro, fie săpînd șanțuri de dimensiunile necesare și îngropîndu-le.

Debutul a fost făcut pe bulevardul Kalinin și la hotelul „Rossia”. Desigur că pînă la aprovizionarea unui oraș întreg prin asemenea colectoare vor mai trece ani. Dar avantajele sînt de pe acum atît de clare, încît noua metodă întrunește numai pronosticuri favorabile. Ea înseamnă în primul rînd economia de timp (30—50 la sută mai puțin timp decît în cazul instalării separate a conductelor). Aproximativ de același ordin de mărime este economia de material și de forță de muncă, și aceasta nu numai cu ocazia lucrărilor inițiale, ci și ulterior, la întreținerea conductelor. În plus, în colectoare se

pot monta aparate electronice pentru comanda, reglarea și controlul arterelor subterane ale orașului. Dacă răsună alarma, în loc să desfunde strada, cîțiva specialiști pătrund în tunel, înaintează fără șovăire pînă la avarie, dat fiind că amplasamentul acestora le-a fost comunicat cu precizie, și o repară pe loc.

PROBLEME ȘI SOLUȚII

Pericolul alb

La sfîrșitul lui ianuarie șoseaua care leagă Teheran, capitala Iranului, de Marea Caspică, a fost îngropată sub tone de zăpadă. Masa albă a alunecat cu un zgomot asurzitor pe panta golașă, fără copaci, antrenînd în prăpastie sau acoperînd sute de turisme și zeci de autocare. Deși echipele de salvare au sosit de urgență la locul sinistrului, n-au putut găsi și degeaja la timp decît o parte din victime.

La 10 februarie, ora 8,30 dimineața, stațiunea de sporturi de iarnă Val d'Isère din Alpii francezi, a fost zguduită de o tragedie similară. Cornișa de gheață de pe vîrfurile Dôme, care domină valea, nu a mai putut suporta greutatea zăpezii acumulate deasupra ei și s-a rupt. Coborînd cu 200 km pe oră pe un front de 100 m, comprimînd

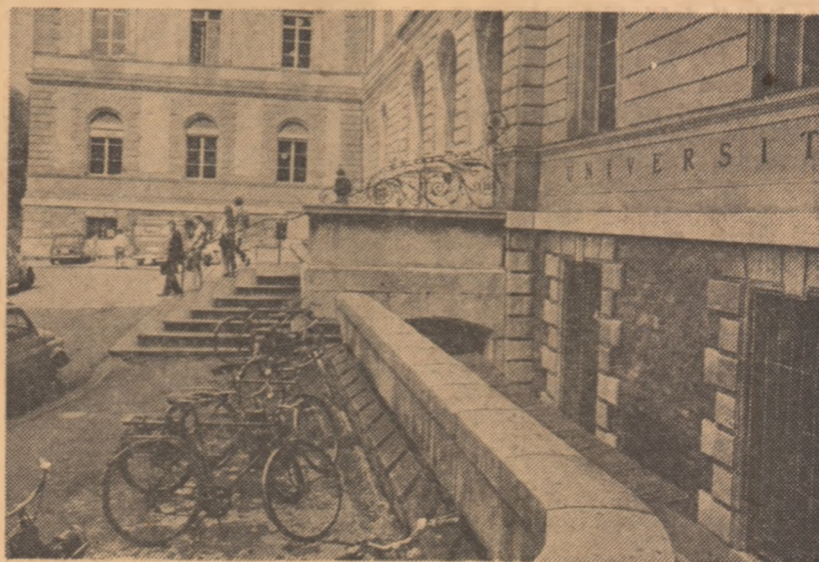
aerul din fața ei ca o undă de șoc distrugătoare, în mai puțin de un minut avalanșa a ajuns la poalele muntelui, a traversat un riu, a mai străbătut 700 m pe teren plat și s-a izbit de o casă de odihnă pentru tineri. Sub presiunea suflului geamurile sufragerei s-au făcut țandări, tinerii care ședeau la masă au fost proiectați de pereți. Zăpada a acoperit totul. Afară, miile de metri cubi de zăpadă au ajuns pînă la nivelul etajului trei. Primii salvatori au început să lucreze chiar înainte de a răsună sirena de alarmă, iar la 12 minute după catastrofă 450 de oameni încercau să-i atenueze efectele. Așa au fost salvate 36 de persoane în momentul în care erau deja pe jumătate inconștiente; 39 și-au găsit însă moartea.

În toate țările cu munți alpini, pericolul alb stă la pîndă și se abate mai cu seamă primăvara, cînd zăpada se înmoaie și se îngreunează. Muntenii au tot felul de semne după care recunosc cînd devine iminent și atunci se închid în casele lor de piatră, care sînt plasate de obicei în afara căilor urmate de avalanșe și cunoscute din moși-strămoși.

În zilele noastre, însă, cînd schiul a devenit un sport de masă și cînd stațiunile urcă tot mai sus, în locuri unde mai înainte abia dacă se încumetau cîțiva crescători de vite, zăpada a ajuns să-și ia un tribut omenesc impresionant. Țările interesate s-au sezise. Experiența muntenilor nu mai este suficientă. Regulile de conduită și chiar capriciile elementului alb trebuie cunoscute îndeaproape. Franța regretă că nu se află la nivelul vecinei ei, Elveția, care, după mai multe dezastre a creat chiar în „inima problemei”, la 2 660 m altitudine (deasupra celebrei localități Davos) un Institut de cercetare a zăpezii și avalanșelor. La celălalt capăt al Europei, frații buni ai Alpiilor, munții Caucaz, posedă un „sat științific” în trecătoarea Baksan. Geofizicienii, glaciologii, geografi și meteorologii caută acolo să descopere secretele zăpezii. După butada unui glaciolog, despre elementele transuraniene, din care se obține uneori abia un miligram, știm mai multe decît despre zăpadă, din care există miliarde de tone pe Pămînt. Pentru a umple acest gol, stația din Caucaz posedă un adevărat arsenal, de la instrumentele clasice ale meteorologilor la microscopul și calculatorul electronic. Cercetătorii îndeplinesc acolo o triplă misiune: analizează pericolul cu tehnica cea mai modernă, caută să oprească pericolul — prin construcții de apărare model, plantații experimentale de copaci și declanșarea voită a unor avalanșe mici — și așează semne și plăci indicatoare în locurile periclitate la un moment dat.

● concursul nostru ●

● concursul nostru ●

Biblioteca universității din Geneva unde studia Lenin deseori

7 La Geneva, Lenin a elaborat o sinteză filozofică a celor mai noi fenomene din domeniul științelor naturii, în special din acela al fizicii. În noua-i lucrare, apărută sub titlul . . . . . au fost puse bazele teoretice ale partidului de tip nou.

V. I. Lenin se interesa îndeaproape de activitatea și programul partidului clasei muncitoare din România, apreciînd capacitatea de luptă a proletariatului român, spiritul său internaționalist. El a cunoscut o seamă de conducători ai mișcării socialiste din România. Numiți pe trei dintre ei . . .

Chiar din primele zile ale primului război mondial Lenin a studiat asiduu literatura politică, istorică, geografică, diplomatică, lucrări privind mișcarea muncitorească, situația popoarelor aflate sub dominația colonială și alte aspecte ale vieții sociale în perioada imperialismului. Rezultatele acestei munci uriașe s-au concretizat într-o lucrare terminată în iunie 1916, intitulată . . . . . și care a reprezentat o nouă treaptă în dezvoltarea teoriei economice a lui Marx.

Bonul de concurs în pag. 10-a

● concursul nostru ●

● concursul nostru ●

CIBERNETICĂ

Căutarea
civilizațiilor exogene

Este din ce în ce mai evident că soluționarea uneia din problemele cele mai arzătoare și, fără îndoială, mai pasionante ale astronomiei: aceea a detectării altor civilizații din Univers cere să se facă apel la idei și noțiuni fundamentale din alte științe, care până acum nu păreau să aibă vreo continuitate cu astronomia.

O sumă de date astronomice îngăduie acum să se poată afirma că printre sutele de miliarde de stele care populează galaxia, trebuie să fie multe care să comporte sisteme planetare. Iar în această mulțime de sisteme planetare trebuie să fie — se crede — destule planete care să întrunească condițiile necesare apariției și dezvoltării unor forme superior organizate ale materiei, adică ale vieții și rațiunii. Știind apoi că, în afară de galaxia noastră și partea vizibilă a Universului, există un mare număr de alte galaxii, se poate afirma și mai categoric că trebuie să existe și alte lumi locuite.

mentenilor și, prin urmare, unei civilizații evolute tehnologic asemănător.

În același timp, cum să descoperim civilizații care, la rigoare, poate că nici nu vor să stabilească contacte cu altele? De asemenea, ce categorii de fenomene pot fi considerate ca fiind de o civilizație? Poate că — cine știe — observăm de multă vreme alte civilizații, fără însă a le putea înțelege, a le putea identifica ca atare?

Aceste întrebări i-au condus pe cercetători spre problema criteriului artificialului. La drept vorbind, aceasta nu este o problemă de astronomie. Ea poate fi rezolvată cu metode și idei din mai multe discipline științifice unite sub stindardul ciberneticii. Căci numai cibernetica poate permite clasarea unor sisteme în funcție de nivelul și de capacitățile lor funcționale. În principiu (deși ne aflăm încă foarte departe de rezolvarea definitivă a problemei), într-o asemenea clasificare își pot găsi loc sisteme care, prin „capacitățile” lor, au o anume analogie cu civilizația te-

Desen de O. Tesler

Dar dacă mai există și alte civilizații cosmice, cum pot fi ele găsite?

Distanțele din Univers sint enorme. De la Pământ până la steaua cea mai apropiată este o depărtare de cițiva ani-lumină. Și ar însemna să dăm dovadă de prea mult optimism dacă am socoti că am putea găsi civilizații în sistemele planetare vecine.

O seamă de calcule recente par, dimpotrivă, să dovedească că până la civilizația cea mai apropiată trebuie să fie sute sau chiar mii de ani-lumină. Pe de altă parte, nici telescoapele cele mai moderne nu pot depista la asemenea distanțe fie chiar civilizații foarte evoluate.

Încît, în momentul de față, mijlocul cel mai „fiabil” și mai comod pentru comunicații la distanțe cosmice este radioul. Se poate conveni că la o anumită etapă a dezvoltării sale orice civilizație trebuie să ajungă la descoperirea și utilizarea radiocomunicațiilor. Iar dacă admitem, de asemenea, că civilizațiile aflătoare în Univers caută în mod firesc contacte, schimburi de informații și, în cazul supercivilizațiilor, au convorbiri radio cu astronavele lor ce brăzdează spațiile cosmice, putem conchide că merită să se încerce descoperirea lor prin intermediul unor radio-telescoape foarte puternice.

Această idee a fost avansată, de altfel, încă acum cițiva ani, dar s-a lovit numaidecît de un mare număr de dificultăți. Pe atunci se pornea de la premiza că celelalte civilizații ar trebui să semene cu a noastră. Căci pentru a descifra semnalele unei civilizații extra-terestre trebuie să fim siguri că principalele ei idei și noțiuni coincid cu acele ale noastre. Pe de altă parte, însă, noțiunile și concepțiile se formează în urma unei dezvoltări în condiții istorice determinate.

Cu alte cuvinte, dacă ni se pare logic că forme superior organizate ale materiei au apărut în diverse locuri din Univers, e foarte îndoielnic în schimb ca formele manifestării ei să semene cu acelea ale noastre. Știința modernă socotește ca naivă și total inconsistentă ideea că orice biosferă din Univers trebuie să dea naștere în mod obligatoriu, mal devreme sau mai târziu, unei rațiuni identice cu aceea a pă-

restră. Încît nu e vorba numai de a defini succint noțiunea de civilizație, ci de a stabili ce anume caracteristici, mai ales din comportarea unui sistem, sint definitorii pentru o civilizație. Acest lucru ar permite să se răspundă la problema: ce criteriu al artificialului este eficient?

Printre civilizațiile cosmice ar putea fi atunci clasate cele analoge cu a noastră și tot felul de alte forme de existență rațională, cele care s-ar dovedi a poseda un ansamblu de parametri indicind că ne aflăm realmente în fața unui sistem extrem de specializat capabil de o activitate orientată. În spiritul definițiilor cibernetice moderne se poate conveni, de pildă, să fie considerate ca rațiune și chiar ca civilizație toate sistemele care nu numai că supraviețuiesc în mediul lor, dar pot păstra și trata informația în cod (prin semne), care pot face operații logice și să se servească de cunoștințele existente în cadrul unei activități dirijate, programate. În felul acesta, n-am mai fi limitați să studiem numai forma alburnipoidă a vieții, să căutăm fapte care să ne semene și să nădăjduim într-o desăvirșită comprehensiune reciprocă.

Dar nici stabilirea unei clasificări eficiente a semnelor de comportare (problemă care, așa cum am văzut, nu e soluționată) nu înlătură încă toate obstacolele. Posibilitatea de a opera cu un joc de criterii artificial nu va fi într-adevăr decisivă decît dacă s-ar putea studia comportarea obiectelor și să se procedeze la experiențe.

Metoda studierii unui obiect înzestrat cu proprietăți necunoscute este caracteristică pentru cibernetică și se numește metoda „cutiei negre”. Prin „cutie neagră” este înțeles un obiect studiat care are intrări — adică asupra căruia poate fi exercitată o acțiune din exterior sau care poate fi observat — și ieșiri, adică reacții la acțiunile exterioare. Se presupune că cercetătorul nu poate studia direct structura internă a obiectului. Dacă el ajunge însă să studieze raportul dintre intrări și ieșiri (acțiunilor și reacțiilor), există în principiu posibilitatea de a stabili ce anume este „cutia neagră” și de a crea un

model destul de exact care să-i explice mecanismul.

Dar în problema civilizațiilor exogene, cercetătorii nu vor putea studia „cutia neagră” într-o situație normală decît observînd direct interacțiunea civilizației cu mediul ambiant. Pentru moment, însă, această situație nu este realizată decît în romanele științifico-fantastice, în care cosmonauții ajung pe o planetă îndepărtată din galaxie și găsesc forme de viață care nu seamănă cu acelea ale noastre...

GERONTOLOGIE

Femeile trăiesc
mai mult
decît bărbații

Nu de mult ziarele au anunțat că la Ankara s-a stins din viață, în urma unui atac de cord, cea mai bătrînă femeie din lume, în vîrstă de 169 de ani. Se spune că ultimele cuvinte ale recordmenului în materie de longevitate ar fi fost: „Totuși n-am trăit destul!”.

Dar istoria cunoaște și multe alte dovezi de longevitate feminină, care suie pînă departe în timp. Galeria Copiala, actriță și dansatoare din Roma, a urcat pentru ultima oară pe scena teatrului la 90 de ani de la prima ei apariție în public cu intenția de a uimi și aclama Pompeiul. Luceia, altă actriță bine cunoscută la vremea ei, care cucerea spectatorii prin veridicitatea personajelor pe care le interpreta, a urcat pe scenă în fragedă tinerețe și n-a mai părăsit-o timp de un secol. Cunoscutul istoric Pliniu cel Bătrîn afirmă că împărăteasa Livia Augusta a trăit pînă la 82 de ani pentru că obișnuia să consume vin de Histria.

Date statistice atestă că longevitatea femeilor este mai mare decît a bărbaților chiar dacă ținem seamă de inclinația lor spre „întinerire” și tendința bărbaților de a-și adăuga din cochetărie cițiva ani.

Dar să vedem cîteva cifre medii de longevitate feminină din diverse țări. Recordul îl dețin femeile din țările scandinave: în Norvegia 82 de ani și în Suedia 81. Situația din țările latino-americane este următoarea: în Puerto Rico — 71,9 ani, în Jamaica — 66,7 ani, în Brazilia și Columbia — 45,5 ani. În Africa, cea mai mică medie de durată a vieții feminine este consemnată în Guineea, 26 de ani și Volta Superioară, 31,1 ani.

Tendința amintită la început este

Se pare că maternitatea este o garanție a longevității

confirmată și de statistice sovietice: din numărul total de persoane de o sută și peste o sută de ani înregistrate de ultimul recensămint 16 276 sînt de sex feminin și numai 5 432 bărbați. În Gruzia, Azerbaidjan și Armenia se află, de altfel, epicentrul longevității mondiale. Pe teritoriul acestor republici trăiesc circa 5 800 de longevivi. Dar, din 2 080 de indivizi de peste 100 de ani din Gruzia, circa 1 300 sînt femei.

Media de viață mai mare la femei și marele număr de femei longevive se explică, după părerea unor specialiști, prin marea vitalitate biogenetică a organismului femeii, formată de-a lungul a sute de mii de ani de necesitatea de a asigura urmași. Într-adevăr, femeile longevive au de obicei mulți copii. S.

știa știința știința știința
știința știința știința știința
știa știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința

Goladze, în vîrstă de 100 de ani, din Borjomi are, de pildă, 11 copii.

Studiind starea sănătății femeilor longevive, gerontologii din Gruzia au conchis că cele mai multe dintre ele n-au fost niciodată bolnave, au sistemul nervos echilibrat, vederea și auzul bune, memoria, de asemenea — mai cu seamă pentru întimplări dintr-un trecut îndepărtat. Merită, de asemenea, a fi luat cu toată atenția în considerare regimul alimentar al longevivilor. Aceștia mîncă de obicei de 3—4 ori pe zi, la ore fixe și niciodată prea mult. Cei care consumă fructe și legume în mari cantități se îmbolnăvesc mai rar de ateroscleroză.

În sfîrșit, observațiile făcute au arătat că orice femeie își poate frîna procesul de îmbătrînire dacă este hotărîtă să ducă o viață rațională. Ceea ce, pe scurt, înseamnă numai emoții pozitive, o profesiune îndrăgită, cultură fizică și sport. Iar despre aceste aspecte am scris și cu alte prilejuri, încît nu mai insistăm asupra-le.

GEOLOGIE

Japonia plutește
spre Pacific

Insulele japoneze se depărtează mereu de continent, înaintînd în largul Oceanului Pacific. Evident, această mișcare e foarte lentă. Dar în ultimii șaizeci de ani s-a înregistrat, totuși, o deplasare de 2 metri a arhipelagului nipon.

Deplasarea Japoniei e legată de o seamă de alte probleme care îi preocupă pe oceanografi. Cum s-a format, de exemplu, Marea Japoniei?

Confruntînd datele geologice, cercetătorul I. Bersenev a stabilit că acum 100 de milioane de ani în această regiune a globului s-a produs o falie adîncă. Continentul și fîntura de uscat desprîns din el — viitorul arhipelag nipon — au început să se depărteze unul de celălalt. Acum circa 60 de milioane de ani continentul și-a încetat mișcarea dar insulele Japoniei continuă și azi să „plutească”.

S-ar părea deci că Marea Japoniei s-a format din apele Oceanului Pacific. I. Bersenev invocă însă argumente de ordin geologic și biologic care infirmă ipoteza acestei origini. Astfel, în Oceanul Pacific trăiesc, la adîncimi mari, pești și moluște care nu există în Marea Japoniei. Aceste specii n-au reușit niciodată să învingă „bariera de adîncime” și să se aclimatizeze în Marea Japoniei, după formarea acesteia.

Cercetarea structurii geologice a fundului Mării Japoniei și mai cu seamă a platformei continentale a arătat că în cei 100 de milioane de ani de existență pe fund s-au depozitat straturi groase de aluviuni care ar putea conține petrol și gaze, iar platforma continentală e bogată în aceleași minerale care abundă și pe continent: aur, plumb, cărbune.

tehnica
tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tel
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica t
tehnica tehnica tehnica tehnic
tehnica tehnica tehnica te

ELECTRONICĂ

**Și acum era
ordinatoarelor
tentaculare**

Nimeni nu mai este astăzi mirat de performanțele mașinilor. Automatizarea, cibernetica și tratarea informației cunosc mereu alte izbinzi — recorduri de viteză, de memorie sau de calcul — care le pulverizează, pur și simplu, pe cele precedente. Ordinatorul și-a trecut cu bine probele și acum își propune misiuni din ce în ce mai complicate. Dar, în ciuda rapidității cu care face calculele cele mai complexe, ordinatorul cel mai perfecționat nu este totuși încă decât un infirm genial dar paralizant, ținut în fotoliul lui, izolat

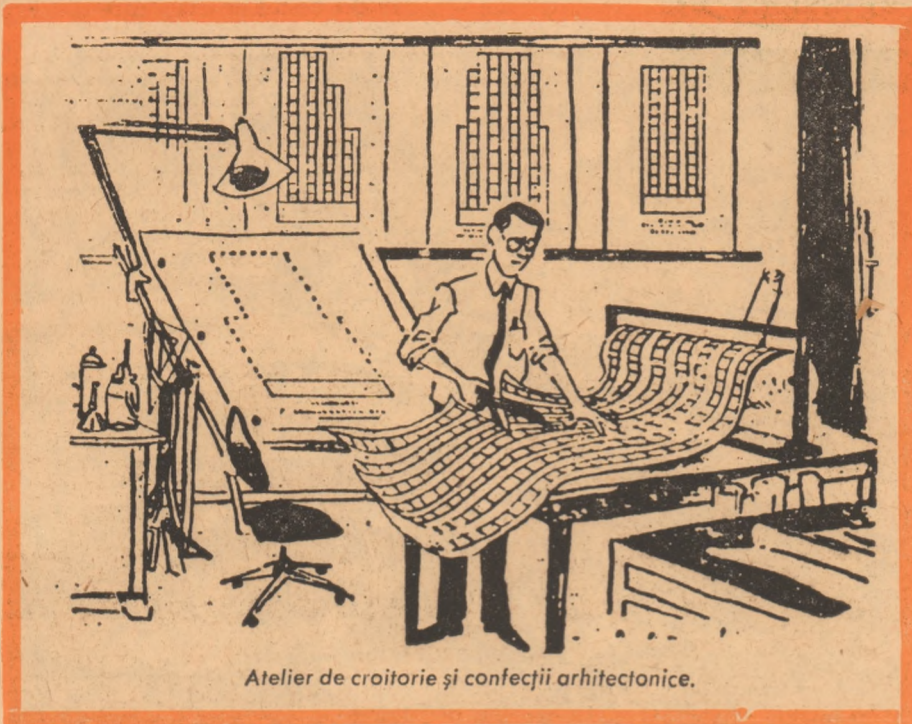

Ordinatorul poate da în orice moment răspuns postului receptor

de lume. Intr-adevăr, el trebuie să aștepte poștașul pentru a primi periodic, de la corespondenți, informațiile care îi pot permite să-și valorifice posibilitățile.

Ce s-ar putea imagina pentru salvarea lui de „plictiseală“, de utilizare incompletă? Pur și simplu, legându-l în permanență de restul lumii. Și anume punându-i la dispoziție radio-ul, abonându-l la telefon. Atunci aprovizionarea lui cu informații ar deveni ritmică, ca și posibilitățile sale de lucru. Datorită legăturilor cu sau fără fir cu lumea exterioară ordinatorul n-ar mai fi un creier de avangardă izolat de sursele vitale de informare, s-ar transforma într-un organ atotputernic, legat printr-o rețea nervoasă de toate celelalte organe ale unei administrații sau întreprinderi. Este tocmai ceea ce face noua tehnică care se dezvoltă în clipa de față, anume telexinformația, tehnică cu care va începe epoca pe care specialiștii o numesc a mașinilor tentaculare.

Dar cum se poate face ca o mașină mută să folosească telefonul? Să luăm, de pildă, cea mai simplă schemă a unui sistem de telexinformații. Mai întâi, un „cititor de fișe“ transmite înregistrările sale unui modulator care la rândul lui, transformă informațiile receptate în semnale modulate prin inversiunea fazei unei frecvențe vocale; aceste semnale pot fi transmise prin linia telefonică, pentru ca la cealaltă

Atelier de croitorie și confecții arhitectonice.

extremitate a liniei semnalele să fie receptate de un demodulator ce reconstituie limbajul binar și însăși fișa. În principiu, operația pare foarte simplă. În realitate, însă, trebuie să se țină seama de o obligație esențială în materie de tratare a informațiilor: securitatea. Pentru a fi valabilă, pentru a nu face să se piardă timpul atât de prețios și costisitor, telegestiunea trebuie să fie însoțită de un control riguros. Verificarea odată realizată la recepție, un semnal sonor este expediat spre postul emițător, în vederea informării acestuia că mesajul a fost primit corect. În caz contrar, postul receptor comandă ca mesajul, de pildă fișa perforată, să fie retransmis.

Telexinformația nu oferă, însă, toate posibilitățile decât atunci când intervine un ordinator, în care caz, acesta devine un teleordinator. Abia atunci telexinformația face posibilă cu adevărat telegestiunea, care este caracterizată tocmai de omniprezența ordinatorului. Dar, pentru ca ordinatorul să poată „orchestra“ toate operațiile care-i parvin de la multiplele posturi terminale, el are nevoie de o memorie mai eficientă decât aceea a unuia care func-

ționează a materialului, ci și suprimarea obstacolului reprezentat în general de factorul distanță din gestiunea unei întreprinderi, indiferent de natura ei. Paradoxal, deși centralizează complet controlul întreprinderilor, ea facilitează totuși descentralizarea. Intr-adevăr, având la dispoziție o rețea de teleordine, unui conducător de întreprindere îi vine foarte ușor să-și descentralizeze la maximum serviciile păstrind, totuși, în orice moment controlul și conducerea ansamblului. Toate problemele ce survin între magazioneri, serviciile administrative și comerciale sînt rezolvate de ordinatorul central.

PSIHOLOGIE

**Vedem imagini
care nu mai sînt...**

Mulți oameni cred că pot păstra imaginea vie, fotografică a ceea ce au văzut. Dar dacă încearcă să descrie o astfel de imagine rezultă de obicei că ea este de fapt foarte vagă. În timp ce o reproduce, persoana însăși începe să se întrebe dacă continuă efectiv să vadă imaginea, ori dacă nu cumva și-o amintește sau și-o închipuie. Există totuși oameni care păstrează efectiv o imagine vizuală precisă timp de câteva secunde sau chiar minute. Ei spun că au imaginea respectivă în fața ochilor și o localizează în general exact în punctul din care le-au venit, la vremea lor, excitațiile, că ea se formează când își aruncă doar privirea asupra aceluși loc, fără să-l fixeze, și că o pot analiza în liniște, căci rămîne staționară în spațiu. Indivizii respectivi „văd“ imaginea atât de bine, încît o descriu mult mai amănunțit decât ar putea-o face din memorie.

Acest „talent“ neobișnuit a fost numit eidetism, de la cuvîntul grecesc eidos = aspect, imagine, și a fost mult studiat în prima treime a secolului nostru. Atunci s-a constatat că fenomenul

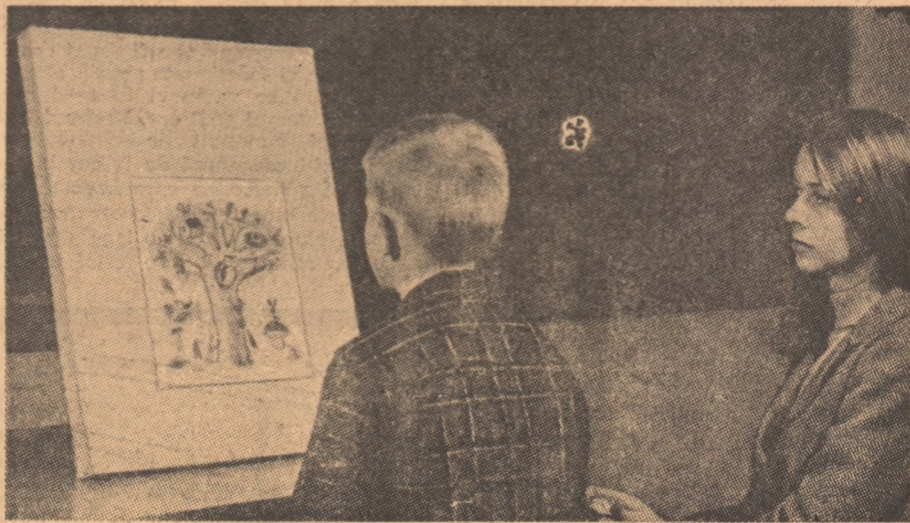
memorie au atras iar atenția asupra lor. Există efectiv copii sau adulți cu eidetism și, dacă da, diferă percepția și memoria lor vizuală și în alte privințe? În ce măsură diferă imaginile eidetice de amintirile vizuale ale majorității oamenilor? Este eidetismul o formă mai primitivă a percepției și memoriei? Iată o parte din întrebările la care s-a căutat un răspuns fără să se găsească încă pentru fiecare cîte unul.

O serie de experiențe au avut drept scop căutarea copiilor eidetici în școli elementare. Inceputul a fost făcut cu un test pentru imagini remanente, care nu trebuie confundate cu cele eidetice. Copiii erau așezați în fața unei planșete goale, pe care se punea apoi un pătrat de 10x10 cm din hîrtie roșie. După cîteva secunde pătratul era îndepărtat și se cerea insistent copilului să continue să privească planșeta și să spună ce vede. După ce ajungea să „vadă“, raporta spontan ce anume și răspundea la întrebări suplimentare, i se mai arătau pe rînd încă trei pătrate de culori diferite. Abia atunci începea testul de eidetism, care se compunea din prezentarea a patru „poze“: două create din siluete de hîrtie neagră lipite pe carton cenușiu și două ilustrații colorate luate din cărți pentru copii. Copilul era instruit să nu se uite țîntă la figură, ci să-și plimbe privirea peste tot pentru a prinde toate detaliile. Dintr-o conversație dusă cu abilitate experimentatorul își dădea seama dacă copilul vede într-adevăr o imagine eidetică, ca și cum poza s-ar mai afla pe planșetă, sau dacă o descrie din memorie. Dacă un copil era considerat eidetic, urmau de obicei noi teste, demonstrații și examinare.

Aproape jumătate din copii au pretins că vedeau ceva pe planșetă, dar în realitate era vorba de imagini remanente, adică de imagini neclare și fugare. Între 5—10 la sută din copii au raportat însă imagini foarte precise care durau o jumătate de minut și chiar mai mult; ei au fost socotiți eidetici. Diferența față de procentajul statisticilor anterioare se datorește probabil metodelor mai riguroase folosite acum. Copiii erau elevi din clasele II—VI elementare. S-ar putea ca și copiii mai mici să posede această calitate, dar ei sînt prea greu de testat. Facultățile intelectuale și trăsăturile personale nu par să joace vreun rol în prezența ori absența eidetismului.

Experimentatorii au reușit să adune suficiente dovezi că imaginile eidetice sînt de natură pur vizuală și că nu se bazează cîtuiș de puțin pe memorie. Dimpotrivă, aceasta are mai degrabă un efect negativ. Iată cîteva din observațiile lor. Se întîmplă ca un copil eidetic să-și amintească amănunte din figura prezentată pe care nu le vede în imaginea fictivă din fața ochilor; în asemenea cazuri el spune că le redă din memorie, neavînd imaginea lor deoarece nu le-a privit destul timp. Pe de altă parte, încercarea conștientă de a enumera pe loc cele văzute pe figură împiedică formarea ulterioară a imaginii, ceea ce dovedește că și copilul eidetic reține informația fie sub forma imaginii, fie sub forma memoriei verbale, fără să poată combina aceste două forme.

Dacă copiilor eidetici li se cere să-și mute imaginea pe un alt plan, ei răspund invariabil că atunci cînd imaginea ajunge la marginea planșetei, „cade“ de pe ea. Dacă li se arată succesiv mai multe litere, de cîte ori apare o literă nouă, ei dau imaginea precedentă spre stînga. Iar dacă numărul literelor este mare, pe măsură ce ajung la marginea planșetei, imaginile prime-

După ce e îndepărtată de pe planșetă, figura persistă uneori nu în memoria, ci chiar în ochii copilului.

este rar întîlnit la adulți, dar că copiii de vîrstă școlară, pînă la pubertate, îi posedă în proporție de 50 la sută. Ulterior, interesul pentru eidetism a scăzut, din cauza metodelor inadecvate de cercetare și a lipsei unei explicații. În ultimul deceniu imaginile vizuale de tot felul și modul în care contribuie ele la

lor litere „cad“ de pe ea, așa cum se întîmplă și în cazul precedent. În fine, un argument hotărîtor: copiii „văd“ mai bine amănuntele pe care și-au aruncat ochii cel mai recent, adică exact invers decât în cazul memoriei curente în care persistă noțiunile întîmpărite mai de mult.

Poșta medicului

UN GRUP DE CITITORI — București: Balsamul Șostakowski, produs sovietic, este o soluție de eter polivinilbutilic; are acțiune antiseptică, cicatrizantă și regeneratoare a țesuturilor; este indicat în ulcerul gastric și duodenal, colită, constipație (o lingură desert/zi) Extern, în aplicații locale în eczeme, boli inflamatorii de piele, dermatite supurative etc.

NICOLAE SIMION — Săliște: Pentru amindoi: da.

GONȚA M. — București: Vă sfătuim să vă adresați specialiștilor de la Clinica de stomatologie din calea Plevnei. În faza actuală poate vor mai reuși să vă facă un tratament conservator.

C. H. — Valea Barnii (Alba): Ar fi bine să faceți o electrocardiogramă, singura care ar putea preciza diagnosticul.

Gh. I. — Moinești (Bacău): 1) Faceți injecții cu Testolent 1 fiolă la 21 zile intramuscular. Luați pe gură vit. E 3/zi și Naposim 3/zi, 20 zile lunar. 2) Este utilă poate și o cură cu tablete Gerovital H₂ (conform indicațiilor din prospectul ce însoțește preparatul).

BORNEMIZA MARYUS — Hunedoara și FLORIAN — București: Mai devreme nu a fost posibil! Citiți răspunsul dat sub Gh. I — Moinești la pct. 1.

POPOVICI N. NICOLAE — Lugoj: Asa cum ați presupus, nu facem asemenea oficii. Vă asigurăm de o simpatie reciprocă și așteptăm întrebările dv.

EMILIA IONESCU — București: Ne bucură încrederea pe care ne-o acordați. Considerăm că dacă medicul balneolog nu o contraindică, ați putea înlocui băile de la Govora cu nămol. În caz contrar faceți-vă cura de băi iodate, iar la mare numai băi de soare.

I. ALINA — Tr. Măgurele: Puteți să-i dați fetiței zilnic 1/2 tabl. calciu fără nici o grije. Concomitent, vit. A + D₂ 2 x 5 pic./zi, Naposim 5 pic./zi și injecții cu Rovitrat și vit. B₁₂ 50 gama câte 1 fiolă la 2 zile. Repetați tratamentul de câteva ori pe an.

SMERIACOV NICOLAE — Harghita: Băi: Numai medicul specialist oftalmolog poate decide. Copilul e bine alimentat și i-ați putea face tratamentul recomandat sub I. Alina — Tr. Măgurele.

PIRVAN M. ION — Com. Pantelimon: 1) Există o predispoziție pentru boala ulcerosă, dar nu e vorba de o transmitere ereditară propriu-zisă. La dv. singura soluție ar fi poate operația. Consultați un chirurg. 2) Pentru fiul dv. vă sfătuim să apelați la o comisie de expertiză a capacității de muncă, cum este cea care funcționează pe lângă Spitalul Colțea, care vă va da toate relațiile.

C. ION — Lugoj: Există, dar numai specialistul oftalmolog le poate indica de la caz la caz.

F.M. — Cluj: Evitați făinoasele (chiar pâinea), dulciurile, grăsimile și faceți exerciții de gimnastică. Foarte bune sînt cele recomandate în lucrarea „Cultura fizică și sănătatea”, de dr. I. Drăgan.

ION CH. — Suceava: 1) Cedilanid este un analgezic, anti-piretic, antiinflamator și anti-trematic. De obicei, însă, recomandăm medicamente pentru boli și nu... boli pentru medicamente! 2) Vă mai simțim mirați? Renunțați la orice artificii și reîntrați în normal. Înainte de momentul oportun luați Belergon și Napoton câte 1 drajeu.

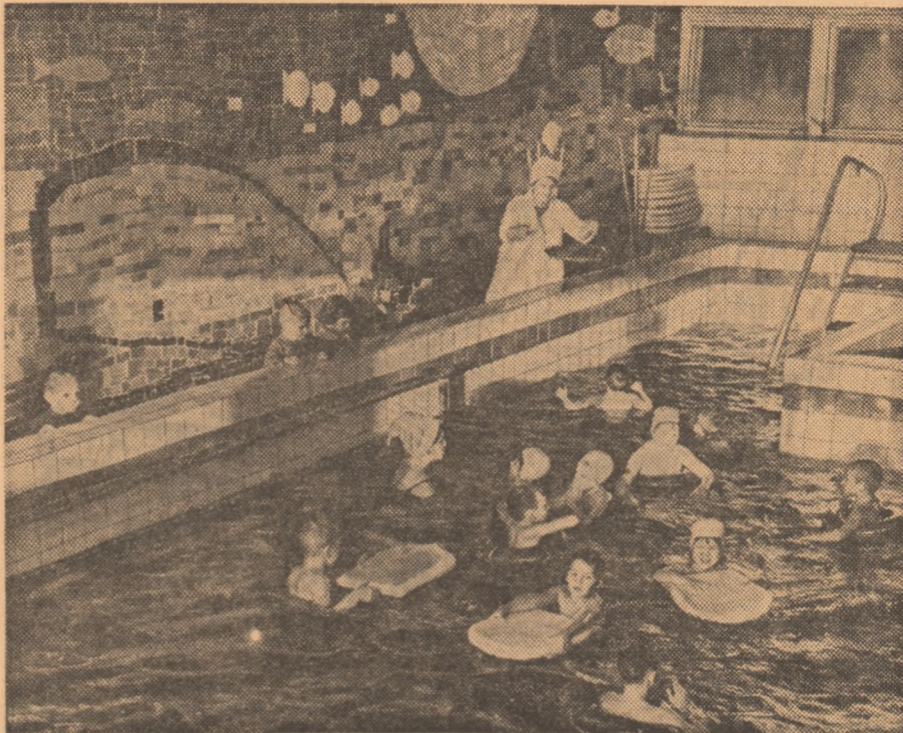
UN VECI ABONAT — Reteag: „Și un vechi și consecvent pacient al rubricii, am adăuga noi, chiar dacă cu alte pseudonime. 1) Griseofulvina se folosește în micoze numai pe cale bucală 4-8/zi asociat cu B complex. 2) Stamicina se încorporează și în unguente. Iată o rețetă „nouă și bună”: Stamicină pulv. draj. II. Neomicină pulv. 0.50 g. Supercortizol fiole V. Lanolină. Vaselină aa ad. 30 g. D.S. ext. pt. aplicații locale din 6 în 6 ore. 3) Nu cunoaștem preparatul. Unde l-ați găsit citat? 4) V-am răspuns la întrebarea nr. 2. 5) Regretăm, dar primim atât de multe scrisori, încât este inevitabil să nu putem fi prompti cum am dori-o.

EVRIKA — Timișoara: 1) Nici laptele, nici mierea. 2) Nu e o hipersensibilitate ci o hiperexcitabilitate, cel puțin în această sferă. 3) Luați Napoton și Belergon câte 1 drajeu înainte de momentul oportun. Faceți câteva cure cu Folcisteină conform indicațiilor din prospectul ce însoțește preparatul. 4) Idem. 5) Ibidem. 6) Folosiți pomada recomandată la pct. 2 sub „Un vechi abonat — Reteag”. 7) Alceva decât întreruperea practicii nu vă va recomanda nici un „profesor”. Sperăm că am fost un „Brutus indulgent”.

R.C. — București: Citiți răspunsul dat sub Evrika — Timișoara la pct. 3.

MIHAI FLOCA — Breaza: Nu răspundem decât pe această cale. Tratamentul cu Gerovital (fiole și tablete) se face conform indicațiilor ce însoțesc preparatul. Pentru masaje folosiți numai loțiunea Gerovital H₂.

(Continuare în pag. a 11-a)

Baie cu apă de mare în bazin acoperit într-un sanatoriu din Crimeea
Foto: A.P.N.

TEMĂ DE SEZON

Crizele ulcerose de primăvară

Fără să se cunoască exact motivul, s-a observat că crizele ulcerose au o ritmicitate sezonieră; în afară de perioada toamnei, apar în special primăvara.

De altfel, ceea ce caracterizează evoluția bolii ulcerose este tocmai modul ei periodic de apariție; alternanța fazelor dureroase cu faze de acalmie. Cunoașterea acestei evoluții poate pune în gardă pe bolnav, determinându-l ca în apropierea acestor perioade să respecte cu și mai multă atenție dieta alimentară și regimul de muncă și de viață.

Cei mai mulți ulceroși se întâlnesc printre oamenii activi, suprasolicitați. Emoțiile puternice și prelungite, încordarea nervoasă, viața agitată figurează printre cele mai frecvente cauze externe. De aceea o viață ordonată, lipsită de conflicte psihice, de supraeforturi fizice și plină de optimism, de un „tonus nervos pozitiv” în activitatea zilnică, alături de o alimentație rațională, reprezintă importante măsuri de prevenire a crizelor în boala ulcerosă.

În ulcer, existând în general o hipersecreție cu hiperaciditate, este nevoie ca alimentele să nu părească prea repede stomacul, pentru a avea timpul necesar să „utilizeze” plusul de secreție și de acid. Tot în vederea neutralizării excesului de acid se recomandă ca pauza dintre mese să nu fie prea lungă, spre a evita iritația mucoasei gastrice (prin hipersecreție).

Practic, mesele vor fi mai puțin abundente și fracționate; rația alimentară zilnică se va servi în 5-6 mese luate la interval de 3 ore. Regimul este în general cunoscut de bolnavi, care deseori și-l adaptează de la caz la caz. Astfel sînt persoane care suportă laptele foarte bine, iar altele care nu-l tolerează. Nu există deci o lege generală. Oricum, rămân interzise oricărui bol-

nav! alcoolul, cafeaua neagră, tutunul, condimentele iuți, conservele, vinatul, grăsimile prăjite, rintașurile, alimentele reci sau fierbinți. Am vrea să insistăm asupra faptului că un regim păstrat cu strictețe este nu numai cel mai bun tratament preventiv, ci și curativ. Experiințe făcute pe loturi paralele de bolnavi de ulcer au arătat că la cei care au respectat numai regimul s-au obținut vindecări în proporție mai mare decît la cei tratați cu ultimele noutăți terapeutice, dar la care dieta a fost mai puțin severă.

De multe ori bolnavii fac marea greșală de a se considera vindecați imediat ce dispar simptomele subiective ale bolii. Ulcerul este însă o boală cronică și regimul trebuie respectat ani de-a rîndul, uneori toată viața.

Dr. E. Sarin

REȚETELE CITITORILOR

Vitaminele — un „passe-partout”

Multe descoperiri importante au pornit de la observații empirice și întimplări datorite hazardului. Împărtășim astăzi cititorilor noștri câteva comunicări ale corespondenților acestei pagini care merită atenție. Ele se referă la acțiuni oarecum inedite ale vitaminelor.

Pensionarul Ioan Crafcuic din Timișoara, str. Corbului 11, ne scrie că în urma unui guturai puternic și-a pierdut mirosul, ceea ce a afectat într-o măsură și simțul gustativ. Citind o informație laconică despre efectele dozelor masive de vitamină E în anosmie (pierderea mirosului) a ingerat 8-10 tablete zilnic din această vitamină. După câteva luni — deși nu mai avea simțul mirosului de mulți ani — vitamina E și-a făcut efectul. „Astăzi, după zece ani de la redobîndirea mirosului, am din nou bucuria de a tresări la mirosul discret sau chiar foarte discret al unui parfum” — ne scrie corespondentul nostru. Am transmis scrisoarea lui Ioan Crafcuic unor specialiști O.R.L., dar pînă la o confirmare a acestora, recomandăm celor interesați să încerce tratamentul cu vitamină E care nu este în orice caz nociv, chiar în doze mari.

Tot despre o acțiune necunoscută a vitaminei E ne-a scris și cititoarea **Elena Neagu din București.** Folosind vitamina pentru alte tulburări, d-sa a constatat că a avut un efect excepțional și asupra crampelor musculare nocturne de care suferea. Am găsit și noi o informație recentă după care doi medici din Los Angeles, Ayres și Mihan, au descoperit din întimplare că vitamina E ameliorează aceste crampe musculare („Science News” din 13 septembrie 1969 nr. 96/206).

Efectul vitaminei PP asupra unor tulburări nervoase, deși cunoscut de mai multă vreme, nu e aplicat pe scară largă. Profesorul **I. Mihăilescu din Oradea** ne scrie că avînd un sindrom astenic pe care nu reușea să-l vindece

și-a amintit că tatăl său, avînd pe vremuri o pelagră, formă nervoasă, s-a tratat cu vit. PP. Încercînd acest tratament în doze de 3 cpr./zi după mese, s-a simțit „ca nou-născut” după circa o lună. Cura poate fi încercată, vit. PP avînd într-adevăr efecte bune asupra sistemului nervos. În plus, vitamina are o acțiune favorabilă asupra aterosclerozei.

Așteptăm și alte rețete, stimați cititori. Pe cele mai interesante le vom publica, după ce specialiștii noștri le vor tria.

Medicus

PENTRU TINERELE MAME

Igiena sugarului

Măsuri igienice în aparență foarte simple cum sînt schimbarea scutețelor, baia etc. pot avea o influență bună sau rea asupra sănătății sugarului, după cum sînt îndeplinite în mod corect sau incorect.

Scutecele copilului trebuie spălate cu apă caldă, fierțe și călțate cu fierul fierbinte. Ele trebuie folosite numai o singură dată, apoi spălate separat de celelalte rufe din casă. Schimbarea copilului se va face numai înainte de fiecare supt, adică de cel mult 6-8 ori pe zi și nu mai des. De fiecare dată se curăță părțile acoperite ale corpului cu apă caldă sau ceai de mușețel. În acest fel, pielea corpului nu se irită chiar dacă stă cîtva timp în cerpe ude. Schimbîndu-l mai rar, sugarul se obișnuiește să urineze mai rar, mărindu-și capacitatea vezicii urinare. Mamele care schimbă prea des copilul greșesc, deoarece în acest fel sugarul își formează un „reflex condiționat negativ” știind că senzația de ud este legată de plăcerea înfășurării și deci de apropierea mamei.

Baia copilului începe la 2-3 zile după căderea cordonului ombilical și continuă apoi regulat. Este bine ca sora de ocrotire să învețe pe mamă „tehnica băii” și apoi să verifice dacă este aplicată corect. Pînă la 6 luni baia trebuie făcută în fiecare zi, între 6 luni și un odată la 2 zile, iar după un an cel puțin de 3 ori pe săptămînă. Durata băii nu va depăși 10 minute. Baia va fi făcută pe cît posibil întotdeauna la aceeași oră. În afară de baie trebuie făcută zilnic și toaleta copilului: stergerea pielii capului cu untdelemn fierț și răcit urmată de perierea părului cu o periuță moale care trebuie păstrată curată, ștergerea ochilor cu tamponi de vată muiată în acid boric sau apă fiartă și răcită, curățirea urechilor și nasului cu „fitile” de vată. Unghiile copilului trebuie tăiate cu ajutorul unui foarfece rotund, șters înainte cu spirt. După tăierea unghiilor, virfurile degetelor trebuie dezinfectate cu vată cu alcool.

În cadrul igienei sugarului se vor respecta și alte măsuri, dintre care amintim aci pe cele mai importante: păstrarea curățeniei perfecte în cameră, respectarea condițiilor de temperatură (18-20°), aerisire, lumină etc.; igiena alimentației: curățenia sinului mamei, a biberonului și a linguriței; călirea organismului copilului prin obișnuirea treptată cu factorii naturali (aer, apă, soare), exerciții fizice adecvate începînd de la vîrsta de 2-3 luni după prescripția medicului pediatru și sub îndrumarea sorie de ocrotire.

Dr. Larisa Ivanova

esculap
esculap esculap
esculap esculap escula
esculap esculap esculap escu
esculap esculap esculap escu
esculap esculap esculap escu
esculap esculap esculap escu
esculap esculap esculap escu
esculap esculap esculap escu

— Acum crezi că sforăi ?

globul
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

ECUADOR

Plouă la Guayaquil

Orașul Guayaquil începe de la stațiile de benzină, care ies înaltea călătorilor, mai exact a automobilelor lor ce tinjesc după o înghițitură de benzină. Guayaquil e cel mai mare port al Ecuadorului și vecinătatea oceanului, respirația-i vijelioasă, întinderile-i nemărginite își pun amprenta pe ritmul de viață al orașului. Deși Quito e cu peste doi kilometri mai sus de Guayaquil, în cele două orașe se poartă discuții interminabile, mai în glumă, mai în serios, uneori calme dar și destul de aprinse, în jurul a două spinoase probleme: care dintre ele privește de sus la celălalt și care e mai important, mai frumos.

Riul Guayas curgea, cenușiu-verzui, pe lângă chei. Apele se umflaseră, pe suprafața lor se lviseră chiar un fel de bășici și, înainte de a ne da seama ce se întâmplă, a început să plouă. O ploaie tropicală. Torentială. Șuvoalele de apă nu cădeau, ci zburau, alergau, se prăbușeau cu un zgomot asurzitor, când solemne, când minioase. Ploaia dezlănțuită clocotea pe asfalt. Părea că deasupra orașului se spârsese un sac de polietilenă plin cu apă și tot lichidul din sac se revărsa acum asupra pământului. Apa era fierbinte. Asfaltul fumea și spumea. Mirosea parcă și a săpun. Și nu era niciun robinet pe care să-l fi putut învîrți ca să micșorezi forța torentului. Ploaia care se dezlănțuise fulgerător coincidea cu fluxul, încît Guayasul urla amenințător.

Într-o dimineață ne grăbeam să ajungem la universitate. Pe drum ne-am amuzat copios ascultînd un localnic vorbind despre vinătoarea de crocodili.

— Știi cum se vinează? ne-a întrebat el. Foarte simplu. Dar trebuie să ai o barcă mică, o vislă, labe pentru înot, un sombrero și o toporișcă. Imbraci labele și-ți indesi bine sombrero-ul pe cap, te urci în barcă și pornești vitejește spre locul în care trăiesc crocodilii. Cum ajungi acolo, lași visla și te afunzi în apă cit mai adînc. Sombrero-ul rămîne la suprafață și plutește pe apă. Crocodilul se repede imediat la pălărie (nu știi de ce, dar crocodilii nu pot suferi sombrero-urile). Între timp, tu acționezi toporișca. Asta-i tot. Vedeți ce simplu e?

Chiar dacă aș fi fost tentat să încerc această originală metodă de vîinare a crocodililor, în preajma Guayaquilului nu mai există de mult asemenea reptile. Au fost vîinate pînă la exterminare...

R. Rojdestvenski

INSULA SF. ELENA

Exploratori polari la mormîntul lui Napoleon

Motonava „Obi” trebuia neapărat să ancorageze în vreun port. Eram la bord circa 200 de inși, care ne întorceam din Antarctica și de mult timp nu mai văzusem în jurul nostru decît oglinda de cenușă a oceanului, nu mai zărisem un țărîm inverzit, nu mai simțisem miros de pămînt reavăn. În memorie ne mai stăruiau încă albele peisaje reci ale Antarcticii. Uitasem de mult gustul legumelor proaspete, iar portocale și mere vedeam numai în vis. În plus, pe motonavă se terminaseră rezervele de apă potabilă; carburanții erau și ei pe sfîrșite. Și intrucît itinerarul nostru trecea prin preajma insulei Sf. Elena, căpitanul a hotărît să ne încercăm acolo norocul.

„Obi” nu mai acostase niciodată acolo; de altfel puține nave sovietice poposesc la țărîmul ei. Din ghidurile găsite la secundul vasului am aflat cîteva date orientative și anume că insula, posesiune a Marii Britanii, cu o suprafață de 122 km², are circa 5 000 de locuitori (femeile sînt de două ori mai multe decît bărbații). Centrul administrativ al insulei — și singurul ei port — e orașul Jamestown. Locuitorii sînt în genere englezi, dar există și africani, iar unul din ghiduri menționează și chinezi.

Din fericire, am mai găsit pe vas și o excelentă hartă, la scară mare, a insulei, tipărită în 1922 de Amiralitatea britanică, și ne-am apucat s-o studiem. Am fost foarte intrigată de denumirile geografice. În centrul insulei se află muntele Plăcerilor, dar alături de el se înalță ca un avertisment piscul Diavolului. Puzderia de văi înguste care coboară abrupt spre mare se numesc: Valea Tînără, Valea Lămiilor, Valea Femeilor bătrîne, Valea Capetei etc. Apoi pe hartă mai erau însemnate: Vila merilor, Casa plantatorului, Copacul mort, Copacul soției lui Loth, Copacul lui Thompson și chiar Urechi de catîr. Lîngă țărîm erau notate cîteva baterii: bateria Simpson, bateria Powell etc., iar în paranteză scria: „ruine”. O dovadă că istoria insulei e bogată în evenimente istorice.

La circa șapte kilometri de Jamestown, chiar în mijlocul insulei, era indicată așezarea Longwood. În dreptul căreia scria: „Casa unde a murit Napoleon I”, iar la doi kilometri distanță de Longwood, foarte aproape de biserica Sf. Matei, o altă inscripție semnală „Mormîntul lui Napoleon”.

În timp ce noi studiam pasionați harta, executată într-o singură culoare, dar cu măiestria caracteristică vechilor cartografi, „Obi” se apropia tot mai mult de insulă. La un moment dat am zărit-o sau mai exact i-am ghicit apropierea după o cîșmă înaltă cenușie. Treptat, insula a început să crească în dimensiuni și pe țărîmul ei abrupt au început să se deosebească straturi multicolore de rocă de origine vulcanică. „Obi” a înconjurat-o la distanță apreciabilă, de frica recifelor, apoi s-a îndreptat direct spre coastă. După a-runcarea ancorei, pe vas s-a înstăpînit liniștea; dar nici în jur nu se vedea țipenie de om. După jumătate de oră de așteptare, o șalupă, în care se aflau opt inși, s-a desprins de coasta pustie. Era administrația portului, care se îndrepta spre vasul nostru pentru îndeplinirea formalităților de rigoare.

După altă jumătate de oră, la bordul motonavei au început să urce insulari și să circule tot felul de zvonuri. De fapt așa se cam întîmplă totdeauna pe vase. Uneori zvonurile sînt năstru-

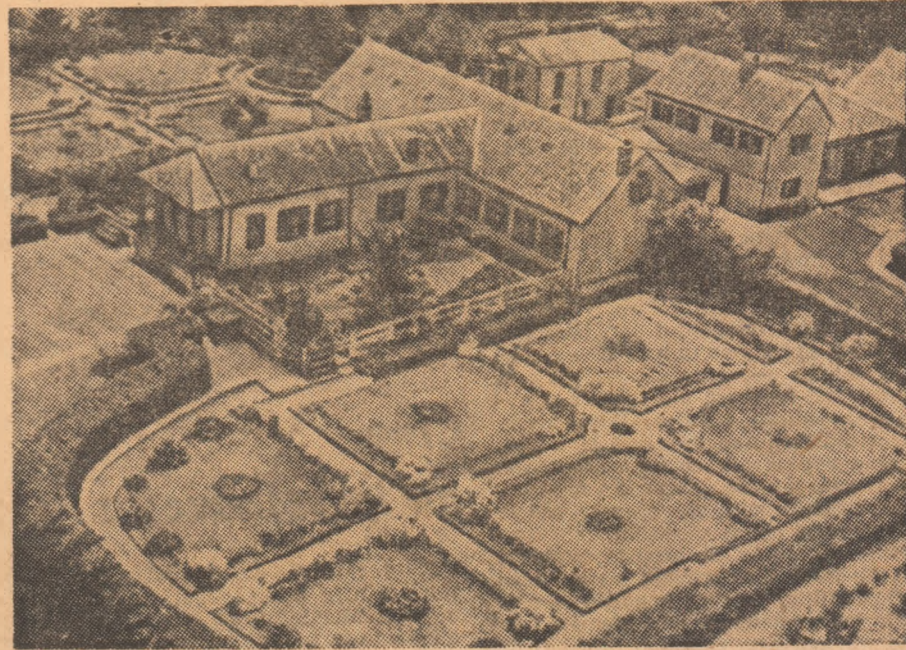
șite, dar de cele mai multe ori au un temei și încep cu următoarea frază: „L-am auzit pe căpitan spunîndu-i mecanicului șef că...” etc. De obicei, zvonurile se referă la probleme de mare actualitate pe un vas: ruta, ce se poate cumpăra în cutare loc, data ajungerii la destinație ș.a. De astă dată, primele informații au arătat:

— Pe insulă nu există nimic.
Iar ca un argument în sprijinul acestei informații s-a mai spus:

— Ai noștri au cerut insularilor 4 000 de ouă și ei n-au oferit decît 120. De risul curcilor, nu alta!

— Au făgăduit să adune din toată insula 30 kg de ceapă. Nu ne ajunge nici pentru un ghiveci.

Apoi ni s-a comunicat orarul magazinelor: de la 9 la 13 și de la 14 la 17.30.

Longwood astăzi

În timp ce informațiile erau furtunos dezbătute, amatorii de pescuit nu voiau să irosească un timp prețios. Drept care, peste bord au fost lansate fel de fel de undițe. A fost un pescuit nocturn de toată frumusețea. Atras de reflectoarele navei, peștele intra direct în cirlige. Curînd, în bazinul amenajat pe punte de amatorii de înot, se zbăteau zeci de pești. Printre ei se aflau și peștișori roșii sau aurii. Dar unii dintre ei, capturați de la o adîncime considerabilă, nu s-au putut adapta la condițiile din bazinul vasului și au murit. Încît marinarii au început să-l hrănească cu pește pe marele pinguin imperial, adus din Antarctica pentru grădina zoologică din Leningrad. Pinguinul era apatic și abia înghițea peștii oferii; lucru explicabil, de altfel, căci cum putea să aibă poftă de mîncare pe o asemenea arșiță?

Apoi au început să parvină noi informații. A doua zi, la ora 8, urma să debarcăm pe țărîm, plecarea va fi seara tîrziu. Deci aveam la dispoziție o zi întregă. O zi pe insula Sf. Elena!

...Am coborît lîngă un mic chei din nordul insulei, unde ne și așteptau niște mașini: unele moderne, elegante, altele vechi, antediluviene, cu multe locuri. Am ales una dintre acestea din urmă, care era mai încăpătoare. Șoferul, un om în vîrstă, uscățiv și posomorît, a așteptat pînă ne-am urcat cu toții, după care a pornit tacticos la drum. Știa bine ce vor să vadă în general turiștii ca noi: mormîntul lui Napoleon, dar și cîteva locuri interesante. Peștele-l vedeam

că discuția despre floră și faună îl obosea pe Fred.

— Cîte mașini există în insulă, l-am întrebat ca să schimb subiectul.

— Patru sute, ne-a răspuns el ceva mai vioi.

— A dumitale e foarte veche?

— Da, a oftat Fred. Fearte.

— Dar cîți kilometri de drumuri există în insulă?

Fred s-a gîndit cîteva clipe, după care a răspuns:

— În kilometri nu pot să spun, dar în mile sînt peste treizeci.

— Asta înseamnă circa 60 de kilometri, a observat unul dintre noi.

Aproape la fiecare popas pe care-l făceam ca să fotografiem, motorul mașinii lui Fred amuțea și nu mai voia apoi să pornească. Dar în momentul cel mai critic, se apropie de noi o altă mașină, la fel de hododorogită, condusă de un tînăr oacheș bine clădit. Acesta coborî surîzînd din „automobilul” lui, își scoase cămașa de nylon colorată și o așeză atent pe volan, după care se îndreptă spre noi și începu să ne privească cu luare aminte. Apoi se aplecă și prinse să învîrte cu putere o manivelă cam ruginită ca să pună în funcțiune motorul. Acesta începu, într-adevăr, să furnăie și mașina se urni greoi din loc, spre mulțumirea noastră, dar mai ales a tînărului care își privea ad-

mirativ bicepsii. Nu peste mult timp, însă, mașina se opri din nou, spre disperarea noastră care nu cunoșteam motivul.

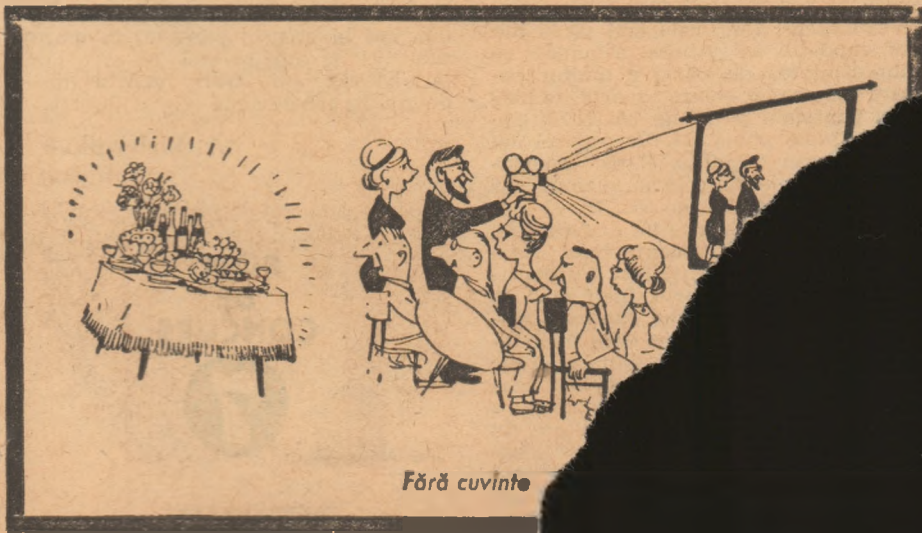
— Mormîntul lui Napoleon, rosti șoferul cu tonul cu care pe la noi anunță taxatorii apropierea unei noi stații de autobuz.

Am coborît pe un drumeag lunecos din cauza ploilor. Ne aflam într-o împărăție a vegetației tropicale. La cîteva zeci de metri depărtare de șosea, după ce am scăpat de mirosul de benzină, am fost asaltați de niște mireme suave, nemaiîntîlnite pînă atunci. Dacă pe pămînt ar exista raiul, cred că așa ar arăta, mi-am spus în gînd. La un moment dat, însă, în fața noastră s-au ivit niște porți de lemn, fixate de doi stîlpi de piatră. Porțile erau încuiate și aveau deasupra un rînd de sîrmă ghimpată.

Ne-am oprit în fața obstacolului, hotărîți să-l înlăturăm. Și, într-adevăr, am luat poarta cu asalt. Dar „actul nostru de curaj” s-a soldat și cu victime. Cîțiva dintre noi au lunecat, înmuindu-și minciile cămășilor albe ca zăpada într-un noroi roșetic.

— Nu-i nimic, nu-i nimic, e norol tropical, a încercat cineva să-i consoleze.

Următorul obstacol a fost un mic catîr, care stătea înfipt chiar în mijlocul lunecoasei poteci. Ne privea curios și mișca nedumerit din urechi. Din informațiile culese pe vapor știam că în mie de catîr.

Fără cuvinte

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

V.G.F. — București: Nu avem nimic de adăugat la tratamentele ce vi s-au prescris. Sîntem și noi de părere că soluția radicală ar fi operația, dar la vîrsta dv. ea trebuie cît mai mult temporizată.

M.V. — Cluj și NORU — București: Prea tîrziu.

D.C. — Lipova: 1) Kefirul e bun. Dar de unde îl procurați? 2) Nu e nici un pericol.

NICUȘOR — București: 1) Tumefacția glandelor mamare e un fenomen cvasinormal la această vîrstă și se numește ginecomastie pubertară. Faceți zilnic 2 inj. cu Epifizan (20 zile) și Testosteron 10 mg 1 fiolă la 3 zile (10 fiole). 2) Măsură dragostei, spunea Sf. Augustin, este de a iubi fără măsură. Sînteți de acord?

MAX — Vaslui: Sînt fenomene de climacteriu. Vă recomandăm cîteva cure cu Folcsteină conform indicațiilor din prospectul ce însoțește preparatul și Testolent 1 fiolă la 25 zile, i.m.

APOSTOLACHE TEODOR — Suceava: Puteți consuma cafea fără grijă.

MARINA — București: Nu știm exact care a fost situația dv. Tot ce vă putem spune este că pentru siguranță este necesar să faceți un tratament preventiv, ca și cum ar fi vorba de un sifilis primar seropozitiv. Nu uitați că vă puteți trezi ulterior cu o analiză pozitivă. Deci: tratament sub conducerea medicului venerolog și supraveghere clinică și serologică (control) minimum 1 an.

ELVIRA 20 — Birlad: E greu să ne putem pronunța. Un examen ginecologic și o analiză a secreției vaginale sînt indispensabile. Sigur că ar putea fi o trichomoniază luată și transmisibilă pe cale genitală, dar și altceva. Medicul care vă va consulta vă va prescrie și un tratament hormonal pentru menstrele dure-rose.

CIUCA IOANA — Almaj: Citiți răspunsul dat sub Elvira 20 — Birlad. Prietena să ne scrie personal.

I.P. — Olt: Medicamentele despre care ne scrieți au o reputație bună.

1-30 aprilie

LUNA IMPRIMEURILOR

Pentru sezonul de primăvară și vară magazinele:

CALEIDOSCOP Bd. Magheru nr. 1—3

PAPAGALUL strada Lipscani 88

BORANGICUL strada Lipscani 38

CURCUBEUL strada Lipscani 65

FAVORIT Drumul Taberei

FLORELA Șos Ștefan cel Mare 5

VULTURUL DE MARE str. Bărăției 31

au intrat în posesia unei noi și bogate colecții de imprimeuri, creații originale pentru moda anului 1970.

Nu pierdeți prilejul de a cumpăra primii noutățile sezonului.

ÎMBRACAȚI-VA MODERN

IMPERMEABILE

RAGLANE

PARDESIE

RECOM

O colecție frumoasă și tinerească de raglane, de impermeabile și de pardesie, din țesături de bumbac cu poliester, în culorile deschise ale primăverii, vă așteaptă.

O scurtă vizită la magazinele și raioanele de confecții vă va da ocazia să alegeți confecția care se potrivește gustului dvs.

NU IROȘIȚI TIMPUL LIBER

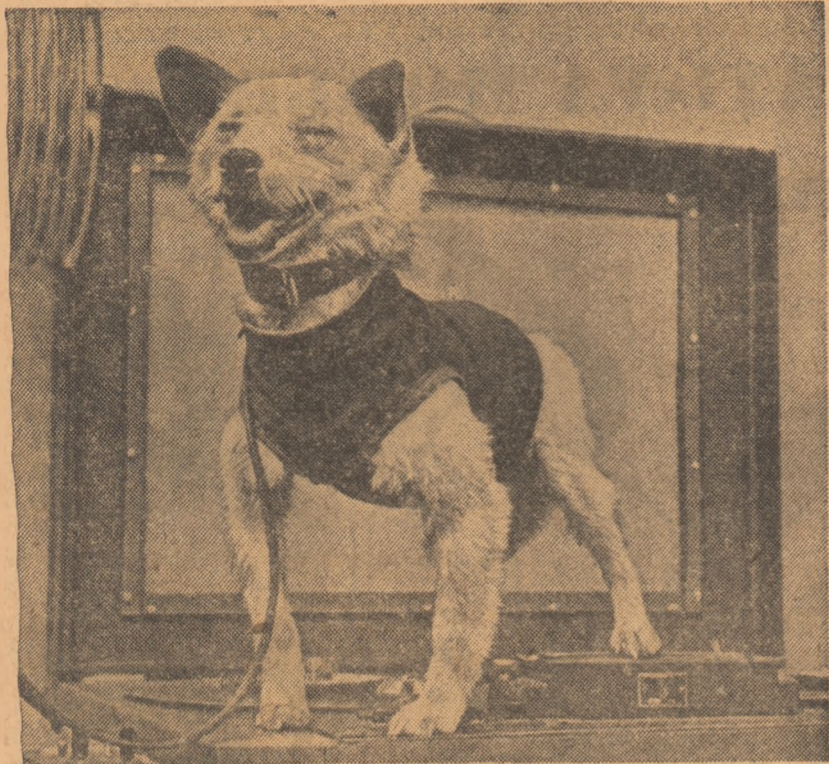
Fără efort, fără pierdere de timp, printr-o simplă carte poștală adresată secției „Cartea prin poștă” a cooperăției de consum — str. Sergent Nuțu Ion, nr. 8—12, sector VI — București,

puteți primi la domiciliu prin colet poștal:

D. Bolintineanu	— Călătorii vol. I—II, lei 10
J. Burckhardt	— Cultura renașterii în Italia, vol. I—II, lei 10
C-Diehl	— Figuri bizantine, vol. I—II, lei 10
E. Iönnart	— Kalevala, vol. I—II, lei 10
Al. Philippide	— Visul în vîietul vremii, vol. I—II, lei 10
I. Pilat	— Poezii, vol. I—II, lei 10
M. Sadoveanu	— Ani de ucenicie, vol. I—II, lei 10
Stendhal	— Lucien Leuwen (Roșu și alb), vol. I—II, lei 10
T. Tasso	— Ierusalimul liberat, vol. I—II, lei 10
• • •	— O mie și una de nopți (Povestea dulcii prietene) — vol. II, lei 5
• • •	— Poezia nordică modernă, vol. I—II, lei 10
• • •	— Ulciorul de aur — Undine, vol. I—II, lei 10
• • •	— Pagini alese din oratorii greci, vol. I—II, lei 10
• • •	— Proza austriacă modernă, vol. I—II, lei 10

Plata se face la primirea coletului.

— De ce vă mirați? Eu sint vedeta!

„Pantofiorul”

Toată strada noastră îl cunoștea pe Eremeici. Ți se dezlipea talpa de la cizmă, dădea o fugă pînă la Eremeici. Ți se rupea tocul, Eremeici te scotea din încurcătura. Căci Eremeici era un meșter universal. În plus, îl găseai ori-cînd, dimineața, la prînz sau seara. Se întîmpla, ce-i drept, dar foarte rar, să găsești pe ușa un bilețel: „Eremeici boleşte” sau: „Eremeici petrece la o nuntă”. Căci Eremeici vorbea despre el la persoana a treia.

La un moment dat pe ușa atelierului unde lucra Eremeici a apărut o firmă modestă: „Atelierul de cizmărie al cooperativei meșteșugărești nr. 2”. În atelier s-a instalat o fetișcană care elibera chitanțe și cu creta făcea niște semne bizare pe talpa pantofilor, indicînd meșterului ce avea de reparat. Iar Eremeici repara. Apoi în încăperea a apărut un ficus, un covor și o cușcă

din placaj și sticlă, în care s-a instalat o casierie. Acum pe firmă scria: „Atelier pentru repararea încălțămintei de comandă”, iar pe masa de primit comenzi se lăfăia un anunț cit toate zilele: „Nu punem pingele”.

Eremeici, evident, își vedea de treabă în colțul lui.

Pe urmă atelierul și-a îmbunătățit activitatea de deservire a populației. Brutăria de alături a fost desființată și în locul ei a fost amenajat biroul responsabilului. S-a adus un covor nou, la ferestre au apărut draperii, ficusul a fost înlocuit cu un palmier. S-a hotărît ca colectivul atelierului să editeze un ziar de perete, cu motto-ul: „Lev Tolstoi repara cizme și spunea că fericirea constă în muncă”. La intrarea în atelier își lua ochii o firmă lucioasă de sticlă, pe care o mină pricepută desenase cu litere de aur: „Atelier de încălțămintă pentru bărbați și femei”, iar pe masa de comenzi se putea citi: „Nu reparăm încălțămintă cu talpă sintetică”.

Eremeici ciocănea în colțul lui, ca de obicei.

Dar timpul nu stă pe loc. La un moment dat firma de sticlă a făcut loc alteia, ale cărei tuburi multicolore de neon anunțau trecătorilor că acolo își avea sediul „Casa de comenzi și reparații „Pantofiorul”. Nici urmă de palmier și covor. Peste tot numai materiale plastice. Măsuțe ultramoderne, pe trei picioare lucioase de metal. Pe măsuțe — albume, ziare, reviste social-culturale și literare. Scaune pentru cei ce-și așteptau rîndul. Au apărut și forme noi de comenzi și reparații. „Sectorul de reparații urgente”, „Serviciul de comenzi prealabile”, „Ghișeu de consultații de specialitate”. La „Serviciul

de sondaj”, de pildă, clienților li se puneau întrebări bizare:

— Vă împiedicați des? Nu vă vine să umblați în virfuri?

Iar dacă cei întrebați dădeau semne de nedumerire, erau lămurii pe loc:

— E în interesul științei, tovarășii...

Casa de comenzi și reparații desfășura o vastă activitate științifică. La sectorul de comenzi însă se auzea din ce în ce mai des:

— Din păcate, azi nu mai primim comenzi. Nu, nici miine. Nu sîntem circ-paci, tovarășii, lucrăm cu mașini moderne. Nu mă enervați, tovarășii, participăm la întrecerea pentru politețe.

Îmi amintesc că Eremeici se enerva cîte o dată: „Da mai lasă-mă, omule, în pace, că n-am decît două miini! Nu-ți spusei să vii peste un ceas?” La casa de comenzi nu se întîmpla una ca asta. Ți se spunea politicos: „Vă rugăm să reveniți peste 10—12 zile. În momentul de față sîntem în imposibilitate de a vă servi”. Iar dacă insistai, ți se explica: „Nu depinde de noi, vă rugăm să ne credeți. Noi nu facem decît să înregistrăm și să trimitem mai departe, la întreprindere”.

Într-un colț al modernului salon se afla bustul lui Lev Tolstoi. De o parte a bustului era agățat un anunț cum că „Colectivul nostru luptă pentru o mai bună deservire a clienților”, iar de cealaltă parte condica de sugestii și reclamații.

Într-un cuvînt, salonul amintea de o imensă sală de așteptare. Nu lipseau decît niște stegulețe multicolore pe care să scrie, de pildă, „Air France”.

Dar timpul, știți, nu stă pe loc. Încît, în salonul ultramodern a apărut un mobilier nou: măsuțe mici, cu truse de cizmărie pe ele, instrucțiuni și material vizual tipărit pe hîrtie velină. Iar pe firmă, alta, bineînțeles, scria: „Întreprindere experimentală pentru reparații de încălțămintă cu autoservire”.

Iar Eremeici a fost scos la pensie.

B. Egorov

Desen de I. Kogan

Două ceasuri

Cocoșul zbură pe pervazul ferestrelor deschise și se pomeni lîngă un ceas deșteptător. Un timp s-au privit în tăcere. Cocoșul credea că clopoțelul deșteptătorului e un fel de creastă, iar deșteptătorul își spunea că creasta cocoșului e un fel de clopoțel. În cele din urmă cocoșul a rupt tăcerea:

— Ce fel de pasăre ești?

— Nu sînt pasăre. Sînt ceas deșteptător.

— Păi și eu sînt ceas deșteptător! s-a oțărît cocoșul. În zorii zilei cînt și-i trezesc pe oameni.

— Și eu îi trezesc pe oameni, dacă nu uită să mă întoarcă.

— Pe mine nu trebuie să mă întoarcă. Așa sînt eu făcut. Bat din aripi și cînt.

— Eu n-am aripi. În schimb am mecanism.

— Nu cunosc cuvîntul ăsta. Dar de ce ai picioarele atît de scurte? Cum poți fugi cu ele?

— Eu nu fug. Merg. Și nu cu picioarele, ci cu limbile.

Și din nou s-au privit nedumeriți. Apoi cocoșul a hotărît să-și arate măiestria, a bătut din aripi și a scos un „cucurigu” sonor.

— E ora patru fix, a declarat deșteptătorul, impasibil.

— Ba nu, e trei, a obiectat cocoșul. Cînt fix la trei.

După care, plictisit, a sărit de pe pervaz și a început să ciugulească grăunțe.

— Hm... Patru fix, își spunea în gînd cocoșul. Auzi, patru fix! Ha-ha-ha...

— E patru și cinci, a șoptit atunci deșteptătorul.

R. Baumval

În așteptare

Cum să combatem viciul

Cu toții știam că lui Boris Kuzeav al nostru îi cam place să tragă la măsă. Nu ne-am închipuit însă că o să devină obiect de cercetare științifică. Și totuși...

Alaltăieri, după pauza de prînz, responsabilul atelierului nostru de croitorie mi-a făcut semn să mă apropii.

— Vino te rog încoace! mi-a șoptit el speriat și m-a tras în biroul lui. Acolo se afla o tină în pantaloni evazați.

— Sînt sociolog, s-a prezentat fata. Fac parte din colectivul de prognoză multilaterală. Mă interesează Boris Kuzeav.

— Îmi pare bine. Cu ce vă pot fi de folos?

— Să mă ajutați în cazul lui Kuzeav. Colectivul nostru lucrează acum la un amplitud studiu pentru detectarea mecanismului beției. Studiul nu este însă un scop în sine. După experiențele convenite facem subiecților recomandări științifice-tip, cum să trăiască fără să bea.

— Mersi, i-am răspuns. Dar ce să facă cu recomandările?

— E adevărat că există un „dar”, a continuat fata, fără să-mi răspundă la întrebare. Vedeti dv., asemenea persoane nu pot să sufere să completeze formulare, să răspundă la întrebări. Iar dacă răspund, n-o fac cu suficientă obiectivitate.

— Vreți să spuneți că mint?

— Dacă credeți că așa e mai exact, a încuviințat sociologul. De aceea vă rog pe dv. să-l puneți lui Kuzeav cîteva întrebări, fără ca el să simtă că e chestionat. Într-o convorbire amicală, sinteți doar prieteni, strecurați-l cîte o întrebare dibace. Știți, oamenii ăștia sînt foarte sensibili.

— Ce întrebări vreți să-l pun? am întrebat prudent. Nu de alta, dar Boris al nostru e atît de sensibil, încît s-ar putea să mă aleg cu niște cucuie.

Fata mi-a întins un chestionar și mi-a spus:

• umor •
 „umor umor u,
 r umor umor umor
 umor umor umor umor
 ior umor umor umor u
 umor umor umor umor
 nor umor umor umor . um
 r umor umor umor umor
 mor umor umor umor um

— Învățați pe dinafară aceste patru întrebări:

1. Cînd ați început să beți? Anul, luna?

2. În ce condiții preferați să consumați băuturile alcoolice: singur, în doi, în societate (mare sau mică). Subliniați preferința.

3. Cîți litri beți în medie a) într-o lună, b) într-un trimestru, c) într-o zi de sărbătoare?

4. Ce formă de combatere a viciului socotiți mai eficace? De exemplu: compania unor prieteni nebăutori, o probriul public, critica în ziarul de perete ș.a.m.d.?

Luîndu-și rămas bun, sociologul mi-a spus:

— Vă rog foarte mult să-l chestionați, cit mai repede și temeinic. Timpul ne zorește.

În seara aceleiași zile am învățat pe dinafară cele patru întrebări. Ba chiar m-am exersat timp de o oră, punîndu-l pe băatul meu să răspundă la chestionar. A doua zi dis-de-dimineață m-am înființat la Boris. Mi-a deschis ușa chiar el. Proaspăt bărbierit, pieptănat, bine dispus și echipat ca de schi.

— Intră, Pavlușa, m-a invitat. Azi e o zi mare pentru mine. Încep o viață nouă. Am terminat cu băutura și mă apuc de sport.

Am fost profund dezamăgit. Simțeam că misiunea mea se duce de ripă.

— Dar... de cînd ai început să bei?

— Ei, să lăsăm asta, s-a posomorit Boris.

— E o simplă curiozitate...

— Din tinerețe.

— Nu cumva îți amintești anul, luna?

— Lasă-mă în pace! Ce-ți veni?

Eu însă sînt un om conștiincios. Și nu puteam nici să mă fac de ris față de tinăra cercetătoare. Încît am continuat să-l descos:

— Nu cumva acum zece ani? Sau unsprezece? Ia încearcă să-ți amintești!

— Isprăvește odată! s-a enervat Boris.

— Iarna sau vara? În medie...

— Of, mă torturezi! Mai bine lasă-mă să plec la munte!

— Numai cinci minute, Boris! În ce condiții preferi să consumi băuturile alcoolice: singur, în doi, cu Fedea, de pildă, sau în societate, cu Sidorov sau Homutov? Subliniază preferința.

Aha, am reușit să-l conving! Boris și-a pus schiurile într-un colț și a început să vorbească:

— Știi, asta e în funcție de dispoziție. Stau, să zicem, singur-singure și nici nu mă gîndesc la băutura. Citesc, meșteresc cîte ceva. Dar dacă vine cineva...

L-am întrerupt:

— O precizare, te rog. Cît bei în medie într-o lună?

În clipa aceea Boris a sărit ca ars și a început să scotocească printre sticlele goale de sub fereastră. Apoi a început să țipe la mine.

— Ce-mi umbli cu cloara vopsită, nătărăule? Mai bine-mi spuneați de la început ce vînt te-aduce! Să ne grăbim, că au să închidă magazinele, blegule!

— Stai, nu te pripri! m-am îngrozit eu. Mai am să-ți pun o întrebare!

— La dracu cu întrebările! Să trecem la fapte. Că de nu, ia vezi!

Din mielusel se transformase în tigr. Dar nici eu nu m-am lăsat și i-am spus categoric:

— De acord. Mergem să luăm ceva de băut. Dar cu condiția ca pe drum să-mi spui cîntit ce formă de combatere a viciului crezi că e mai eficace...

E. Șatko